

MAASHEGGENPROJECT STAND VAN ZAKEN - VOORJAAR 2023

Introductie

Eind 2021 hebben we samen met de buurgemeenten Bergen en Mook en Middelaar vanuit de Regionale Investeringsagenda (1^e tranche) subsidie ontvangen voor het herstel van het maasheggenlandschap in Noord-Limburg. Het ultieme doel is het opwaarderen van de kwaliteit van het landschap rondom de Maas in de drie noordelijkste gemeenten van de provincie Limburg. Hierbij gaat het om de ontwikkeling van een biodivers, vitaal en aantrekkelijk landschap, mede gericht op het versterken van de vrijetijdseconomie in de maasduinengemeenten.

Vanuit de 1^e tranche van het maasheggenproject is er 3,5 miljoen euro beschikbaar, voor de aanleg van 62,5 km aan nieuwe maasheggen, herstel van 15 km bestaande maasheggen en het planten van 2650 bomen in de heggen.

	Gennep	Bergen	Mook & Middelaar	TOTAAL
Doelindicatoren				
Nieuwe maasheggen (aanleg)	12,5 km	30 km	20 km	62,5 km
Herstel bestaande maasheggen	5,6 km	4,4 km	5 km	15 km
planten overstaanders (bomen)	800 st	1200 st	650 st	2650 st

Het project heeft een looptijd van 1-12-2021 tot en met 31-12-2025 (4 jaar).

Inmiddels zijn we ruim een jaar verder, tijd voor een update over stand van zaken op een aantal aspecten. Er is hard gewerkt aan het opzetten van de projectorganisatie en allerlei noodzakelijke voorbereidingen en studies.

Visualisatie van een hersteld Maasheggengebied (streefbeeld)

Wat zijn de resultaten van 2022?

A. Maasheggen – deel II

Er ligt een voorstel voor een aanvullende subsidie voor het maasheggenproject (Regionale Investeringsagenda tranche 4). De 1^e aanvraag richtte zich vooral op de aanleg van maasheggen. De 2^e aanvraag gaat in op:

- het organiseren van langdurig beheer;
- intensiveren en formaliseren van de samenwerking met partners en stakeholders,
- het ontwikkelen van recreatief-toeristische voorzieningen voor beleving van het maasheggenlandschap;
- gezamenlijke communicatie en databeheer
- het benutten van kansen voor ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw.

Samen bieden de beide subsidies een mooi totaalpakket.

B. Plan van Aanpak

Door het bureau OverMorgen is begin 2022 een Plan van Aanpak opgesteld, om de stap naar de uitvoering van het maasheggenproject te faciliteren. Het plan geeft houvast voor het realiseren van de doelstellingen en het inrichten van de daarvoor benodigde projectorganisatie. Het plan zet de uitvoeringsstrategie neer met een duurzaam beheer en geeft de doorvertaling naar de operationele stappen in de verschillende deelgebieden.

C. Inrichten project-organisatie

In 2022 is de projectorganisatie opgericht, bestaande uit een projectgroep en een stuurgroep. De projectgroep wordt gevormd door de

beleidsmedewerkers vanuit de drie gemeenten. In 2022 is gestart met de werving van een projectleider, die vervolgens begin juli '22 van start is gegaan. In verband met aflatende gezondheid is recent bekend geworden dat er een nieuwe projectleider geworven zal moeten worden per juni '23.

De stuurgroep bestaat uit de 3 inhoudelijk betrokken wethouders van de 3 gemeenten een Maasheggen-stuurgroep

- Dhr. Splinter namens de gemeente Bergen,
- Dhr. Rodoe namens de gemeente Mook & Middelaar,
- Dhr. Stevens namens de gemeente Gennep

D. Samenwerking en (financieel) projectbeheer

Ten behoeve van een efficiënt verloop van de uitvoering zijn afspraken gemaakt zoals:

- de gemeente Bergen treedt namens de samenwerkende gemeenten, als penvoerder op.
- De taken van de penvoerende gemeente zijn uitgebreid met het doen van aanbestedingen (inkoop) ten behoeve van het project.
- het opstellen van een (projectgerelateerde) inkoopstrategie

E. Gezamenlijk Communicatieplan

Voor een goede en eenduidige communicatie vanuit één project met drie gemeenten wordt ook nauw samengewerkt met de medewerkers communicatie van alle gemeenten binnen het project.

Het communicatieplan heeft als doel één geluid naar de omgeving te geven waarbij eenduidigheid voorop staat. Een van de actiepunten is het inrichten van een gezamenlijke website en één BGMM Maasheggen-communicatiepunt waar iedereen terecht kan met vragen of opmerkingen.

In maart 2022 is een gezamenlijk persbericht naar buiten gebracht over de start van herstel en ontwikkeling van het maasheggenlandschap in Bergen, Gennep en Mook en Middelaar en is door de wethouders een filmpje gemaakt: https://www.youtube.com/watch?v=ZPu_jKCSOpU

Op 9 maart 2023 gaven de wethouders het startsein voor de veldwerkzaamheden, door een aantal gaten in bestaande maasheggen op te vullen met jonge meidoorns. Na afloop is een gezamenlijk persbericht verstuurd.

F. Verkennende gesprekken

Er heeft een aantal verkennende gesprekken plaatsgevonden, om de nodige kennis te verzamelen op verschillende thema's waar het maasheggenproject mee te maken heeft, zoals vergunningen, databeheer en subsidiemogelijkheden. Via meerdere kanalen vindt samenwerking plaats met onze 'maasheggen-overburen'. Er is een hoge mate van bereidheid getoond om de ervaring van UNESCO maasheggengebied Brabant met ons te delen.

G. Uitvoering

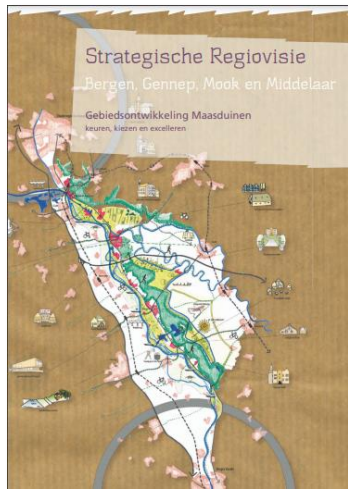
In het voorjaar 2023 worden de eerste planten geplant. Hiermee wordt een kleine 7 km maasheg weer aangevuld. Het plantmateriaal komt van Staatsbosbeheer. Zij beschikken over de planten die aan onze eisen voldoen.

Wat zijn de vervolgstappen?

Om het volgende plantseizoen goed te kunnen benutten moeten we de komende maanden gezamenlijk aan de slag met onder meer:

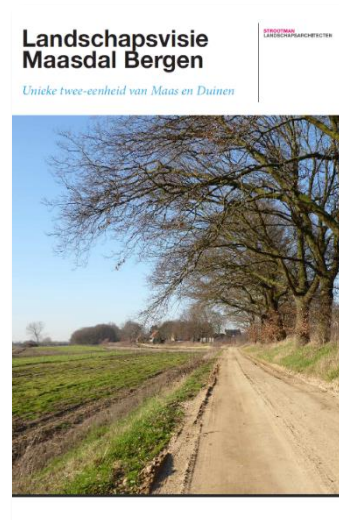
- Het opstellen van (beheer)overeenkomsten voor eigenaren, waarin voorwaarden voor deelname aan het project zijn uitgewerkt (conform gestelde randvoorwaarden).
- Inrichten meldpunt voor geïnteresseerde grondeigenaren.
- Het houden van werkateliers, waarbij grondeigenaren samen met experts werken aan concrete en vergunbare beplantingsplannen.

Bijlage 1. Onderliggende rapporten en planvorming

Strategische Regiovisie BGMM (2010)

Dit plan is opgesteld in opdracht van de gemeenten Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. De ambitie wordt beschreven om onderscheidend en complementair te zijn aan de stedelijke regio's. De ontwikkeling van het Maasdal wordt genoemd als sleutelproject.

Landschapsvisie Maasdal Bergen (2020)

Landschapsvisie Maasdal Bergen is opgesteld door Strootman Landschapsarchitecten. Deze visie geeft specifiek weer wat het beeld is van het maasdal. Doel van de landschapsvisie is een doorontwikkeling van het Maasdal naar een aantrekkelijk, vitaal landschap. Gemeente Bergen wil daarbij zorgvuldig omspringen met de hoge landschappelijke kwaliteit van het Maasdal, waarbij ook specifiek de maasheggen worden benoemd.

Gehecht aan heggen (2017) en Visie Maasheggen (2021)

De basis voor het herstel van het maasheggenlandschap ligt in de rapporten 'Gehecht aan heggen' voor Mook & Middelaar en de 'Visie Maasheggen,' voor de gemeenten Bergen en Gennep. Beide rapporten zijn opgesteld door de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC). Hierin werd op basis van een uitgebreide veld-inventarisatie een streefbeeld geschetst van hoe een hersteld maasheggenlandschap er

uit zou kunnen zien. Er zijn een aantal A-locaties benoemd. De 1e subsidieaanvraag maasheggen is grotendeels gebaseerd op de informatie en berekeningen uit deze visies.

Integrale Visie Maasdal – Gennepe (2022)

Het streefbeeld is voor Gennepe verder geconcretiseerd door Strootman Landschapsarchitecten in de 'Integrale Visie Maasdal'. Het streefbeeld is geconfronteerd met visie en beleid van de afgelopen 10 jaar (zoals de Strategische Regiovisie BGMM uit 2010, het programma Stroomlijn van Rijkswaterstaat uit 2016, en de Omgevingsvisie van Gennepe uit 2019), de KRW-maatregelen, hoogwaterveiligheid en andere initiatieven en gebiedsontwikkelingen in het gebied. De resultaten van deze studie vormen belangrijke input voor de ontwerp-opgave die nog verder moet worden uitgewerkt om het herstel van het maasheggenlandschap te kunnen vormgeven.

